

GENTSE MEMORIEDAGEN: 20-21-22 MEI

20 Mei 1798

Verschijsing van het laatste nummer van "De Sysse-Panne" (ofte den Estaminé der Ouderlingen).

Het eerste nummer van dit satirisch weekblaadje verscheen op 31 oktober 1795.

Er verschenen in totaal 8 deeltjes van elk 15 nummers.

De redacteur was Karel Broeckaert, de uitgever Jean-Baptiste Dullé.

Het blaadje verdween wegens de Franse censuur.

20 Mei 1815

Frederik van Oranje, de zoon van Willem I, op doorreis, stopt even in Gent om Lodewijk XVIII een beleefdheidsbezoek te brengen en met hem te dineren.

20 Mei 1864

De Tolhuissluis, daterend van 1828, wordt opgeblazen om plaats te maken voor een nieuwe sluis tussen het kanaal en de pas gegraven Nieuwe Vaart.

Foto's van de opgeblazen brug kan men zien in "Fotografie in Gent" -p. 56 en "Waar is de Tijd," - N° 3 - p.58

20 Mei 1873

De Gemeenteraad keurt het contract goed tussen de Stad en de oprichters van een "Chemin de fer à traction par chevaux", anders gezegd de Paardentram.

20 Mei 1933

Koningin Elisabeth komt in het Elisabethbegijnhof het ereteken van Ridder in de Leopoldsorde uitreiken aan Philomena Raes die 50 jaar Grootjuffer is.

Zij was dat van 1882 tot aan haar dood in 1934.

21 Mei 1497

Ook nog op 22 Mei. Grote kruisboogschieting ingericht door de St-Jorisgilde. Filips de Schone schiet mee als koning van de Brugse confrerie.

21 Mei 1527

Geboorte te Valladolid van Filips II.

21 Mei 1612

Dood van Carolus Maes, de 4e Bisschop van Gent.

Hij werd geboren in Brussel in 1559.

Hij was achtereenvolgens de Groot-Almoezenier van Albrecht en Isabella en Bisschop van Ieper. Dat was hij nog in 1610 toen hij Bisschop van Gent benoemd werd.

Het was hij die bij Rubens "De Intrede van St-Bavo in het Klooster" bestelde. Lange tijd na zijn dood werd zijn mausoleum gebeiteld door Rombaut Pauwels.

21 Mei 1796

Afschaffing van de St-Antoniushulpe.

Zie ook "Gh. Tyd." - 2001 - N° 5 - pp.320-321

21 Mei 1797

Alle nog niet ingewisselde assignaten worden ongeldig verklaard.

Een assignaat vertegenwoordigde nog amper 1/833e van zijn nominale waarde.

21 Mei 1798

Men verneemt te Gent dat de Engelsen die bij Oostende ontscheept waren een verpletterende nederlaag hebben geleden. Twee dagen later zouden de Gentenaars kunnen vaststellen dat het deze maal geen uitvinding was van de Franse propagandadienst, want bij de 1500 Engelse gevangenen trokken door de straten van de stad.

21 Mei 1871

Geboorte te Ledeberg van architect Achiel Van Hoecke-Dessel.

Deze zoon van een smid kreeg thuis een opleiding van slotenmaker en hij trok naar Leeds om er zich te vervolmaken.

Terug in Gent ging hij enkele jaren naar de Academie waar hij Charles Van Rysselberghe als professor had.

Na zijn huwelijk in 1895 met Estella Dessel verbleef hij een 2-tal jaren in Doornik. In 1897 komt hij terug naar Gent. In het bevolkingsregister staat hij hier ingeschreven als "ouvrier-décorateur".

Hij bouwde verschillende huizen op de Kunstlaan.

In 1898 bouwde hij de "St-Pieterstoren" in de St-Amandstraat. Dit was een cabaret in Art-Nouveaustijl dat afgebroken werd in 1974.

In 1907 verhuisde hij naar Elsene.

In 1910 werd hij benoemd tot "Titelvoerend architect van de Compagnie des Chemins de Fer du Congo."

Hij stierf te Brussel op 14 juni 1918.

22 Mei 1507

Blijde Intrede in Gent van Margareta van Oostenrijk als Regentes der Nederlanden.

Deze dochter van Maximiliaan van Oostenrijk, dus tante van Keizer Karel (en samen met Margareta van York) zijn meter, werd te Brussel geboren op 10 Januari 1480.

Op 3 Juni 1483 (ze is dan 3 jaar) wordt ze uitgehuwelijkt aan Charles, Dauphin de France, zoon van Louis XI.

Op 11-jarige leeftijd wordt zij gerepudieerd door haar man die als Charles VIII koning van Frankrijk wordt.

In 1497 trouwt ze te Burgos met Don Juan van Spanje. Hij sterft nog hetzelfde jaar, ook het kind dat zij van hem heeft.

In 1501 hertrouwt ze met Philibert II, duc de Savoie. Hij sterft in 1504.

Op 24 jaar is ze voor de 2e maal weduwe (zonder kinderen). Ze zal niet meer hertrouwen.

Bij de dood van haar broer Filips de Schone in 1506 wordt ze Regentes der Nederlanden met verblijfplaats te Mechelen. Ze bleef Regentes tot aan de emancipatie van Keizer Karel in 1515.

In 1516 krijgt zij van Keizer Karel terug de prerogatieve om alle officiële akten te tekenen en titularissen aan te duiden voor de diverse ambten.

In 1529 bewerkstelligt zij, samen met Louise de Savoie, de moeder van François I, de Vrede van Cambrai.

In 1530 krijgt zij het "vuur" in een geïnfecteerde voet. Men besluit tot de amputatie ervan. Deze zal gebeuren op 30 November. Om haar de pijnen te besparen geven de dokters haar zulk een grote dosis morfine dat ze niet meer wakker wordt en sterft op 1 December 1530.

Bij de dood van Philibert had zij in de kerk van Brou een praalgraf laten bouwen. Het is ook dàar dat zij begraven werd.

Zeer gekend van deze intelligente en in alle opzichten edele dame is het portret dat Bernard Van Orley van haar maakte. Denk maar aan de oude bankbriefjes van 500 fr.

22 Mei 1507

Raphaël de Mercatel neemt ontslag als Abt van de St-Baafsabdij.

Zie ook Gh. Tyd.2002 - N° 1 - pp. 30-31

22 Mei 1568

Dood te Middelburg van Adolf van Bourgondië.

Adolf van Bourgondië, wie is dat nu weer? Een van die hertogen?

Neen, maar de naam Bourgondië wijst toch wel op een zeker verwantschap.

Adolf was de oudste zoon van Antoon II van Bourgondië, en Antoon II was de zoon van Antoon I en Antoon I -we zijn er- was een van de 19 gekende bastaardzonen van Filips de Goede.

Bij de dood van zijn vader werd Adolf eigenaar van het hof van Wackene. Dat

hof van Wackene was de grootste privé-woning die Gent ooit gekend heeft en de hoogste gezagdragers hebben er gelogeed, waaronder Keizer Karel, Filips II en Willem de Zwijger. Wanneer Hembyze in 1583 terugkomt naar Gent en er zijn dictatuur begint, gaat hij, zonder nu speciaal de toelating te vragen aan de eigenaar, zich vestigen in het Hof van Wackene.

Maar komen wij terug naar Adolf van Bourgondië die tal van vooraanstaande posten bekleed heeft. Deze Heer van Wackene, Beveren-Waas en Veere was Stadhouder van Holland en Zeeland.

In 1550 wordt hij Groot-Admiraal der Nederlanden en wanneer Keizer Karel, na zijn troonsafstand, definitief naar Spanje vertrekt, is het Adolf van Bourgondië die het bevel voert over de vloot die hem daarheen zal brengen.

In 1559 wordt hij in de St-Baafskathedraal door Filips II tot Ridder van het Gulden Vlies geslagen.

Bij de veel vooraanstaande posten die hij bekleedde was ook nog het Hoogbaljuwschap van Gent.

Deze mecenas was een hooggeacht personage en schrijvers als Lucas d' Heere en Marcus van Vaernewijck hebben hem werken opgedragen. En, zoals iemand het schreef; "Hij was seer wel bemindt van de insetene deser stede."

Was dat nu echt zo'n uitzonderlijke man die nooit een steekje liet vallen? Bijlange niet, hij heeft er zelfs een laten vallen van een dergelijk groot formaat dat, had het Guinnessboek toen reeds bestaan, hij er zeker een ereplaats zou in gekregen hebben.

Bij het losbreken van de eerste beeldenstorm in 1566 heeft hij blijk gegeven van een onbegrijpelijke passiviteit en van een niet te geloven naïviteit. Wij moeten wel tot de conclusie komen dat hij niet van de allerslimsten moet geweest zijn.

Men had het nochtans allemaal zien aankomen... De extremistische oproerkraaiers in Gent, de gebroeders Onghenae en een zekere Goetghebuer trokken naar de Hoogbaljuw en lazen hem een vervalst document voor volgens hetwelk zij van de Graaf van Egmont bevel gekregen hadden om, in naam van Filips II, de beelden in de kerken en kloosters te verbrijzelen. En wat deed onze brave Hoogbaljuw? Hij gaf hen zijn eigen lijfwacht mee opdat zij hun taak naar behoren zouden kunnen vervullen. Hij vroeg hen wel de beelden voorzichtig weg te nemen.

Het vervolg kent men: minder dan 2 dagen volstonden om het grootste deel van de kunstschaten die de Gentse kerken en kloosters in de loop der eeuwen verzameld hadden, volledig te vernietigen.

22 Mei 1578

De beeldstormers plunderen de kerk en het klooster der Minderbroeders.

Justus Billet noteerde: "Den 22 Meye 1578 sagh men ten Fremineuren, in den

beuck vander kercke, bij den preekstoel, een groot vier liggen branden van schilderijen, ghesneden beelden, cuycen en andere kercksieraet, soo vande auttaeren als van den docksael.”

22 Mei 1786

Dood te Gent van Ignace Malfeson.

Deze directeur van de Provinciale Werken werd geboren te Menen in 1710.

Hij kreeg in 1756 opdracht van de Staten van Vlaanderen om een atlas te maken van de waterwerken uitgevoerd in het district Gent.

Hij bouwde, samen met de Jezuiet Klukman, het Rasphuis en was ook betrokken bij de bouw van het Keizerlijk Entrepôt op de Coupure.

Zie ook “Gh. Tyd.” -2001- N°4 - pp. 212-220.

22 Mei 1814

Geboorte van de Gentse componist Armand Limnander de Nieuwenhove.

Hij was zeer beroemd in zijn tijd. In 1883 werd hij met 24 stemmen op 31 gekozen tot lid van de “Académie des Beaux-Arts”, waarbij de verworpen kandidaten niemand minder waren dan Grieg, Brahms, Tchaikowsky en Benoit.

Zijn eerste opera “Les Monténégrins” werd te Parijs gecreëerd in 1849.

Werd te Gent opgevoerd in Januari 1850. De “Melomanen” brachten hem toen een serenade.

In Brussel bestaat er een Limnanderstraat.

Hij stierf op 15 Maart 1892.

22 Mei 1861

Laatste executie te Gent met de guillotine.

In onze stad gebeurde de eerste terechtstelling met dit verfijnd werktuig in 1796.

Er is nog steeds discussie over wie nu feitelijk de uitvinder was van de guillotine: de Franse dokter en politicus Joseph Guillotin of Docteur Antoine Louis “Secrétaire perpétuel de l’Académie de Médecine”.

Maar dat zal de veroordeelden wel een zorg geweest zijn.

Een feit is dat Guillotin deze methode aanbeval uit “humanitaire en sociaal-politieke overwegingen”. Humanitair omdat het toch zo veel plezanter was dan opgehangen te worden; sociaal-politiek (wij zijn in 1789) omdat aldus een sociale discriminatie weggewerkt werd: vroeger werden de arme sloebbers opgehangen of geradbraakt, de rijke sloebbers genoten de eer van een welgemikte slag met een scherpsnijdend zwaard.

Dr. Antoine Louis had gesuggereerd een verbetering aan te brengen aan de voorloper van de guillotine waarbij een rechthoekig mes gebruikt werd dat de

veroordeelden eerder doodsloeg, en niet altijd van de eerste keer. Door een schuin mes te gebruiken dat gevat zat in een holle blok (holle blok in 2 woorden natuurlijk) ging de operatie veel vlotter, ook al omdat die holle blok gevuld was met lood.

Men had het nieuwe tuig uitgetprobeerd op lijken en op levende schapen en de resultaten waren van dien aard dat de promotoren spraken van “une merveille”. Ze wisten verder te vertellen dat de veroordeelden slechts “une légère fraîcheur” voelden. Het zal hier ook wel geweest zijn zoals Lao-Tsé het destijds zei: “Deze die er over spreken weten het niet, deze die het weten spreken er niet over.”

De laatste die in Gent mocht profiteren van deze “légère fraîcheur” was Alexander Vervaecke, afkomstig van Boekhoute. Hij had zijn vrouw vermoord en het schijnt dat hem dat kwalijk genomen werd.

De executie gebeurde op het plein van het gewezen Spanjaardkasteel door de laatste beul die Gent gekend heeft, Jan Hannoff.

De guillotine die opgesteld is in het Gravensteen is geen echte, het is een getrouwe copie die Stadsarchivaris Boes destijds liet maken.

22 Mei 1875

Eerste steenlegging door Mgr. Bracq van de nieuwe kerk te Oostakker-Lourdes.

22 Mei 1885

Openbare verkoop van het Gravensteen.
Geen enkele koper komt opdagen.

22 Mei 1900

Geboorte van Vina Bovy.
Zie “Gh. Tyd.”-2001- N°6 - p.391

22 Mei 1904

Geboorte in de Kaarderijstraat van Gustaaf De Puydt.

Wie Gustje De Puydt zegt denkt vanzelfsprekend onmiddellijk aan het Gents Pierke. Het zijn immers 2 begrippen die met elkaar volledig verweven zijn.

Hij was gedurende een 20-tal jaren toezichter in het Bijloke-museum, 4 jaar portier in het Folkloremuseum in de Lange Steenstraat en in 1962 werd hij concierge van het Folkloremuseum in het Alyns-Hospice.

Hij verzorgde er ook het poppenspel, daarin bijgestaan door zijn zoon Marc en door Gus Lajoie.

Wanneer de een of andere boosdoener een vuile streek ging uithalen hebben tienduizenden kinderen destijds geschreeuwd om de hulp van Pierke en luid-

ruchtig gejubeld wanneer hij dan verscheen om de deugnieten eens een lesje te leren.

Op 12-jarige leeftijd stond hij reeds achter de schermen van het poppenspel bij zijn nonkel in het beluik Vercautere op de Nijverheidslaan.

In 1922 was hij medestichter van het “Nieuw Spelleke van de Muide”.

Maar Pierke De Puydt was ook toneelspeler en meer dan 100 maal vertolkte hij de rol van het weeuwke in “Het Weeuwke van de Muide”.

Hij stierf op 16 Februari 1991.

Hugo COLLUMBIEN
